

ALIANCES AMBIENTALS

Diàlegs/taules del tercer sector

Biodiversitat

1a jornada

2a jornada

Economia circular i ús de recursos

Crisi climàtica i acció a les entitats

3a jornada

Organitza:

Col·labora:

Idea conceptual i coordinació

Joan Manel Riera, SCEA Societat Catalana d'Educació Ambiental
Lluís Pagespetit, Fundació Vincles, participació, educació i sostenibilitat

Redacció / Relator

Josep Mª Llorach

Disseny i compaginació

Zum SCP
Berta Pagespetit, viladraueducació.com

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya, Departament de Territori i Sostenibilitat, Fundació Obra Social "La Caixa"

Barcelona, gener de 2020.

Biodiversitat

1a jornada

BIODIVERSITAT

Sessió 30-11-2019 La Pedrera, Barcelona

PONENTS

Miquel Rafa i Fornieles, director Fundació Catalunya La Pedrera

Andreu González i Moreno, Associació Boscos de Muntanya

Jaume Vicens i Perpinyà, Subdirector de Biodiversitat i Medi Natural. Generalitat de Catalunya.

Marc Vilahur Chiaraviglio, President de la Xarxa Conservació de la Natura i director Fundació Fundació Emys

Moderador: Joan Manel Riera, SCEA i director Escola de Natura del Corredor

ASSISTENTS PÚBLIC

1-Rosa Martínez, mestra d'educació primària, sòcia SCEA

2-Eulàlia Moral, professora IES Lluís Companys de Tordera

3-Laura Fuentes, sòcia de Boscos de Muntanya, treballadora del CREA

4-Sebastià, estudiant de cinematografia, energies renovables, Patagonia

5-Isabel Martínez, treballadora ZOO

6-Ester Balanyà, treballadora ZOO

7-Josep Maria Llorach, membre SCEA, que actua com a relator

Moderador: Quins són els Reptes de la Biodiversitat?

Jaume Vicens

Cita l'existència de l'informe sobre l'estat de la biodiversitat, informe mundial de l'IPBES (Plataforma Intergovernamental Científic-Normativa sobre Diversitat Biològica i Serveis dels Ecosistemes).

En aquest informe es constata la pèrdua de biodiversitat, el 25% de les espècies mundials estan en perill, es poden perdre en poc temps més d'un milió d'espècies.

Ho atribueixen a 5 causes:

- 1-Canvi d'ús dels sòls,
- 2-Extracció de materials,
- 3-Contaminació
- 4-Canvi climàtic
- 5-Espècies invasores.

Document de la Generalitat que fa una diagnosi de la situació actual.

http://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/estrategia-catalana-del-patrimoni-natural-i-la-biodiversitat/

Es constata una pèrdua d'espècies del 25%. La pèrdua d'invertebrats, pot anar fins al 50-75% de pes. Això és invisible i per això és un repte.

Com fer front a aquests reptes? Cal mantenir la infraestructura verda igual que es mantenen la resta d'infraestructures del país.

Andreu Gonzàlez

Per una part hi ha la natura i l'altre que les comunitats socials. S'ha de combinar la qüestió de natura, amb la social.

Dins de la part que és cultural, hi tenim com ens comportem, quins hàbits tenim, quines normes, quins valors, quins hàbits,...i quins efectes teneb sobre el nostre entorn. Ens manca fer un canvi cultural

Destaca l'església com a gran entitat cultural, de transformació social. El Papa Francesc (actual), ha posat sobre la taula que destruir la natura és pecat.

Conveni de Biodiversitat biològica, va començar amb Rio al 92 (ONU-46, declaració dels Drets Humans)

Venim d'un aspecte romàntic amb el concepte de natura pura, intocada, amb la revolució industrial ens vam adonar que calia protegir l'entorn. El concepte de natura "verge" ja és molt antic.

Hem de viure de la natura i per tant la fem servir i no oblidar mai que els humans formem part de l'ecosistema.

Marc Vilahur

Actualment és el Director de la Fundació Emys i el President Xarxa Conservació de la Natura. El que falta a Catalunya en relació amb el tema de la biodiversitat és que manca capacitat de treball, intel·lectual, i de desenvolupament. Tenim una política molt castigada, primer per la crisi i després, per la reestructuració dels Departaments de la Generalitat. El 3r sector ambiental ha perdut el 47% del finançament. És un problema global al qual ningú vol fer front. Falten persones que es vulguin dedicar a fer això i polítiques que hi donin suport.

El capitalisme de consum va en contra de la biodiversitat. Estem promovent el crèdit ecològic cap a les generacions futures. El progrés no solucionarà els problemes actuals. Cal contraposar el PIB amb indicadors alternatius.

Hi ha una concepció cristiana, en la qual l'home (antropos) està per sobre de les altres espècies i, per tant, augmenta la capacitat d'espoli i la capacitat de desvincular-se de la relació que hi ha amb el medi.

A Catalunya cal un esforç conjunt entre el govern i la ciutadania, el sector professional ha de ser capaç de donar les directrius específiques de cap a on s'ha d'anar, cal més professionalització, més capacitat de treball i millor estructuració del sector.

Miquel Rafa

Aporta la seva visió personal, més que situacional.

Encara que biòleg de professió, s'ha mogut molt en l'ambient excursionista. Aquest any ha estat el 143è aniversari del CEC, que manté la tradició d'anar a la muntanya, no tant per esport, sinó que es plantejava sempre com un coneixement de l'entorn.

Vocació d'anar a la natura en l'àmbit esportiu, pels efectes saludables que té, en el benestar i en la salut. Però el món avança molt depresa.

Porta 30 anys treballant en conservació de la natura i s'han aconseguit algunes coses en aquest àmbit, en països desenvolupats. Conservació d'espècies, restauració d'espais, ...

Esmenta altre cop el document de l'IPBES, com a referent que hem de tenir present.

S'adona que estem perdent la guerra en la biodiversitat. De tota manera, que ara es vegi gent jove a les manifestacions (canvi climàtic) pot ser un signe positiu.

Es refereix al document de l'IPBES

- 1- Canvi d'usos del sòl
- 2- Persecució d'espècies, caça
- 3- Canvi climàtic, ha aparegut una consciència planetària que ha arribat a tot arreu.
- 4- Pol·lució, contaminació per plàstics, és el més visible, sembla que ja ens alimentem de plàstics. Altres coses no són tan visibles, però també perilloses.
- 5- Aparició d'espècies invasores: el caragol poma, el cranc blau, la papallona del boix, ... que causen grans interferències.

Aquests aspectes ja han arribat al públic general, la percepció social és molt més alta, encara que la capacitat de reacció no és la necessària. Les receptes clàssiques, com les de Rio 92, ja no funcionen.

El tercer sector ambiental, encara que creixi molt, no ha de ser l'únic a lluitar en aquesta línia, ha de transcendir als altres àmbits.

El problema és comú i cal abordar-lo des de diferents àmbits, amb mentalitat oberta.

Moderador: Planteja que hem de canviar el sistema capitalista, consciència de la “bèstia grossa” contra la que cal lluitar. Com es fan aquests canvis? S’ha de tornar a la “cova”?

Jaume Vicens

En general no tenim la percepció de pèrdua, respecte a aquest problema.

Anuncis en els quals no hi ha elements vius, cal recuperar la natura, canviar els hàbits.

Una via és saber com era el passat, parlant amb la gent gran del nostre entorn.

La natura provoca un conflicte d'interessos per no avançar, la llei del 83 està obsoleta. Hi ha una llei de creació de l'Agència de la Natura que està pendent d'aprovació.

Actualment el pressupost és de 20 milions i s'hauria d'arribar als 100-150m com a mínim per a poder avançar substancialment.

Cal entrar en el món dels economistes, advocats, ... altres àmbits. Pensar com reconnectem amb la resta de la societat.

Un bon exemple és la feina que fa ara en Toni Llobet, recuperar la natura en forma de dibuixos i es creen eines per a difondre en xarxes.

Marc Vilahur

Creu que la gent ja ho sap i no fan res perquè no veuen com els pot afectar això en el futur.

Partim sempre d'una visió antropocèntrica: la tortuga, per exemple, per a què serveix? És semblant a la sensació d'esclavitud infantil, no tenen ni veu ni vot, la natura tampoc té veu ni vot. Potser no cal tanta productivitat. Hi ha iniciatives actives a Catalunya, però no porten a cap canvi.

No hi ha polítiques decidides. Cal un pressupost de base, unió de forces entre societat civil i administració pública.

Miquel Rafa

Despertar consciències, a totes les persones d'aquestes situacions (problemàtiques), ciència i coneixements ambientals.

Sabem que la natura genera emocions, però compte de no quedar-nos només amb les emocions, per exemple, el món animalista, que es queda limitat a aquest àmbit.

A més, la ciència, el coneixement i la raó també ha d'ajudar

Andreu Gonzàlez

Tenim idees de què s'ha de fer, però no tenim clar com passar al COM. Paraules de Gandhi "ser el canvi que vols veure al món".

Exemple "estem consumint el planeta", "extinction rebellion"

Idees de com baixar al COM.

- Canvi climàtic, és un tema actual que ens pot anar a favor, és una oportunitat per actuar.
- Nivell de consum, ha de baixar forçosament.
- Espècies invasores. Intervenció per l'acció.

Per exemple, ells fan treure la fusta del bosc com a recurs, la baixen manualment. Són accions que ja estan fent, canviar la percepció, aprofitem un recurs de forma més sostenible.

Escrits de George Monbiot.

Els creixen un 30 %. Els Nobles d'abans estaven lligats al govern, mentre que l'església anava més lligada a les entitats. Tenim les esglésies buides.

Les persones que participen en accions de voluntariat ambiental, són com "escolanets" de la natura. Com entitats tenim una actitud massa paternalista, no cal confiar ni dependre tant de l'administració.

Tenen una base econòmica (100.000 €).

Fer autocrítica de com influïm ambientalment.

Moderador i públic:

Sembla que no hi ha demanda de coneixement.

De qui són els boscos? Les subvencions van a mans privades?

Jaume Vicens

El sector forestal es finança amb els fons FEDER, que provenen d'Europa

Hi ha supraentitats de propietaris, que poden jugar un paper important en aquest tema. La idea és que cal gestionar el bosc, ja que n'hem de treure biomassa.

A vegades es produeix un conflicte d'interessos entre agricultura i natura.

Fer producció de natura, exemple del Crosbat, en el qual es treu més benefici amb l'ús actual, que en l'explotació (àrids) que se'n feia al principi.

El sector natura sempre és el que perd, hi ha un endarreriment crònic en polítiques de natura.

Estem alimentats per sectors contraris a la natura, p.e. cotxes.

Posa d'exemple tot el que està passant amb l'ós als Pirineus, s'han mort uns 10 cavalls i tot el projecte ha entrat en crisi.

Un altre exemple recent és el d'inundació de les lleres, tot s'atribueix a què no s'han netejat les lleres. Ens quedem amb l'anècdota, no anem al fons de la qüestió.

Recuperar la natura, els sistemes naturals han de funcionar correctament amb els seus cicles, el canvi ha de ser radical. Ja que finalment haurem de canviar de grat o per força.

Miquel Rafa

El Consorci Forestal de Catalunya, s'oposa a la política de conservació de la natura. Destacar els valors patrimonials que es volen rendibilitzar. Encara que la Fundació La Pedrera és un gran propietari forestal, és poca cosa encara dins d'aquest món.

Andreu González

Parla de com fer la captació de voluntaris, contracte d'agència.

El primer propietari forestal de Catalunya és la Fundació La Pedrera. Ells comencen des del més petit. El consorci forestal té 1500 propietaris, ells són ara 1000 socis. Creu que els propietaris i ambientalistes, han d'anar tots junts.

Ell veu tot el paisatge com un recurs ecosistèmic.

Marc Vilahur

Les polítiques agràries estan finançant l'agroindústria, ells no van contra els pagesos, però sí contra els lobbys.

Ens hauríem de plantejar si cal tornar als aranzels. Ja que qui fa les coses malament, qui contamina no paga. En canvi, qui produeix ecològic sí que ha de pagar, per mantenir els segells de qualitat de producte.

S'ha de fer una divisió clara entre boscos de producció i boscos de conservació.

Moderador i públic: Passem a proposar algunes mesures concretes, com es pot actuar individualment

Jaume Vicens

Començar pel que cada persona pugui, per poca cosa que sigui. Començar a petita escala per empoderar les persones, anar fent petites accions.

Andreu Gonzàlez

La petjada ecològica de Catalunya implicaria disposar de 7 Catalunyaes, per tant podríem causar un gran impacte si demà surten els diaris dient: a Catalunya sobren 6 milions de persones. Posar sempre les persones al centre.

Marc Vilahur

El canvi més gran es produeix per les opcions de consum, només cal que cadascú, de forma particular, en busqui dos o tres, per exemple, contractar l'energia amb la Coop. Som Energia, que és una de les cooperatives més grans del sud d'europa.

Exemple del restaurant de la Fundació diuen que és car, però es que volen treballar amb productes de proximitat i de qualitat i amb sous dignes per als seus treballadors.

La solució passa per l'educació del consumidor, saber què consumim i perquè ho consumim. El gran triomf del món globalitzat és fer el consumidor ignorant, que només mira el preu i quantitat, el consumidor ignorant és el pitjor.

TAULA DE CONCLUSIONS BIODIVERSITAT

La diagnosi està clara, tenim l'informe de IPBES que ens dóna tots els elements. Es pot trobar aquí, per exemple: http://static.oma-malaga.com/oma/subidas/archivos/5/8/arc_8185.pdf

Hi ha l'última encíclica del Papa Laudato Si, que fa esment a aquesta problemàtica: http://www.vatican.va/content/dam/francesco/pdf/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si_sp.pdf

Cal posar per sobre de tot la Ciència i el Coneixement

Cal aconseguir l'equilibri entre les emocions i la raó, redreçar els discursos urbanites i ambientalistes, aprofitant allò de bo que tenen.

No oblidar mai la Reconnexió amb la Natura, tornar a sortir al bosc, sobretot a l'escola, no solament ordinadors i tauletes.

Gran importància del Voluntariat ambiental, fer una crida a què la societat faci accions de voluntariat a la natura. De fet es veu un creixement.

Trobar aliances entre diferents àmbits, especialment els que hi tenen més relació, com el lleure, la salut, i l'alimentació.

Economia circular i ús de recursos

2a jornada

ECONOMIA CIRCULAR I ÚS DE RECURSOS

Sessió 11-12-2019 Casa de l'Aigua. Barcelona.

PONENTS

Jordi Oliver i Solà, Inèdit Innova, Ecoinnovació estratègica. JO

Verònica Kuchinovv, Simbiosy Industrial VE

Alicia Grime i Guixe, Entorn a3 AL

Moderador: Jordi Pietx i Colom, consultor en Innovació Ambiental i Fons Europeus

ASSISTENTS PÚBLIC

Lluis Pagespetit, SCEA

Bea Ramírez, SCEA

Núria Cruset, SCEA

Gemma Arroyo, Ecoembes

Elisabetta Pittarelo, blog de polítiques ambientals

Laura Garcia, Enginyera agrònoma

Josep Maria Llorach, SCEA, relator

1A PART

Moderador: Què és l'economia circular?

Jordi Oliver

S'entén com un sistema econòmic que preveu una millor gestió dels recursos, amb cicles tancats que generin valor, que alineïn objectius ambientals amb objectius de negoci.

No és un concepte nou, una marca nova. Se sap, per exemple, que els 2/3 de les reserves de Cu ja estan explotades i es recicla tan sols el 30%, això vol dir que cal canviar el model de negoci. Cada empresa ha de tenir un punt d'innovació.

Verònica Kuchinov

Permet mantenir el valor dels recursos, canviar les regles del joc perquè sigui negoci. És una forma de gestionar estocs, convertim en actiu el residu, que ara té un vessant de negoci.

Alicia Grime

Aconseguir el residu zero, el residu passa a ser un recurs. S'ha anomenat diferent, a una cosa ja antiga

Moderador: Què fa cadascú en el seu àmbit de treball?

Alicia Grime

Treballa en el consum i la gestió de residus. Assessora ens locals per a la gestió dels residus.

Optimització de la gestió de deixalleries. La ciutadania s'ha d'implicar en el procés de recollida i aleshores millorar l'ús dels recursos.

Verònica Kuchinov

Projectes de simbiosi industrial. Oportunitats de millora industrial entre empreses dins d'un territori.

Vigilar processos perquè els residus siguin aprofitables. És un treball molt enfocat cap a les empreses, no tant cap als ciutadans.

A vegades amb "la merma" de producció es poden fer coses socials amb escoles o similars. El residu industrial, va cap al concepte de deixalleria industrial, encara que alguns són assimilables als residus municipals.

Circuits privats de recollida orgànica en polígons, que abans no es recollien.

Existeix també la borsa de subproductes de la Generalitat, que implica que els subproductes han de passar d'una empresa a l'altra i no han de tenir cap manipulació.

Jordi Oliver

Treballa a Inèdit, equip multidisciplinari de ciències ambientals. Fan servir la sostenibilitat com a palanca d'innovació. Intenten posar dades, quantificació

Ex. Beguda de cacao, a partir d'on està el problema, es busquen les estratègies de com està el producte.

Cadenes de valor sostenibles, gestió dels proveïdors (no només econòmics)

Ex. Refresc, vol certificar els proveïdors de cítrics.

Model de negoci, catalitzar les empreses en economia circular.

Ex. Teixits (PIME), teixits de microfibra per a gimnasos. Deixen de vendre un producte i ofereixen un servei. Fan un circuit tancat de tovalloles, així poden millorar la qualitat del producte. Anar al servei en lloc de vendre el producte.

Cal pensar com donem un valor millor a l'empresa, crear ocupació local. Una línia de treball seria la creació de zones franques circulars.

Aportacions dels assistents:

- Algunes accions són alegals, ex. aprofitament d'envasos de productes dins d'un hospital.

- En el món de l'ensenyament cal treure el sentiment de culpabilitat que a vegades tenen els mestres.

Moderador: Proposeu algun llibre que sigui inspirador

Alicia Grime

Veure la persona com a natura en sí, som natura, per exemple els llibres de Satish Kumar.

Llibre "*La apuesta por el decrecimiento*" de Serge Latouche. Ed Icaria

Verònica Kuchinov

Peter Laybourn. Impulsa el Programa Nacional Britànic de Simbiosi Industrial.

Llibre de Walter Stager "els treballs del futur"

Jordi Oliver

Proposa els llibres:

- Erwin Schrodinger "Qué es la vida?"
- Edward Wilson "Cartes a un jove científic"

Moderador: Quin és el paper del 3r sector socioambiental?

Alicia Grime

Fer Educació Ambiental, ja és important, anar recordant què va a cada contenidor, potenciar amb la participació de les persones. El missatge és molt senzill i es pot entendre a tots els nivells. Ara bé l'EA sempre ha estat mal valorada i mal pagada, i això no ajuda que funcioni correctament.

Associacions ecologistes no intervenen en aquest tema de forma suficient per un tema polític i, per tant, hauria de ser la gent del territori els que s'impliquen.

Verònica Kuchinovv

Treballant amb entitats del territori, en un polígon amb la població al costat, cal tractar de vincular empreses i institucions, perquè col·laborin.

Ex. projecte de recuperació dels fanals (per adequar-ho a la normativa sobre contaminació lumínica) poden ser recuperades com a "nous" i diferents llums.

Hi ha oportunitats que es queden en calaixos, perquè no hi ha temps per fer-ho, hi ha una feina de gestió que no està contemplada i que es queda per a fer.

Cal promoure activitats de Servei Comunitari i d'Aprenentatge-servei. Escoles i entitats del territori que poden col·laborar, ja que es tracta d'una activitat no remunerada.

Una via es posar-se en contacte amb els departaments de Promoció econòmica del corresponent Ajuntament i, a vegades, també el de medi ambient. Aquests departaments solen tenir més idea d'on es poden fer actuacions.

Tàndem ambiental, es considera poc flexible (Club EMAS). Creu que l'Administració no fa més, perquè les entitats no pressionen. Si hem d'anar cap a l'EC, hi intervé tothom, des de totes les esferes. Com més triguem, pitjor, s'ha de començar ja. Agents transversals, agents de promoció econòmica per problema de governança del territori.

Jordi Oliver

La Participació en EA. Inicialment queda lluny, però ha vist que hi ha més coses. Existeix una motivació interna per fer cursos dins de l'empresa, que s'enfronta amb el conservadorisme de l'empresa Centres especials de treball que poden col·laborar. Ex. Idea per recuperar els auriculars del bus turístic.

Buscar més estratègies, cercant la manera d'unir el món de l'educació i el de l'empresa. Té sentit pensar en el govern. Aliança socioambiental de l'economia circular. Informa que hi haurà un HOT SPOT d'economia circular a Barcelona a la tardor:

<http://mediambient.gencat.cat/ca/detalls/Noticies/20191115-circular-economy-hotspot-catalonia-2020>

Aprofitar el teixit empresarial de les PIMES, és molt difícil que es pugui fer individualment. A aquest segon nivell hi ha més possibilitats de Treball. També el treball en l'àmbit de persones.

Lluitem contra el fet que no hi ha cultura de col·laboració, generalment està present només la competició.

Públic

Sector socio-ambiental de l'SCEA, el sector "socio" està sempre implicat en l'ambient. Esforç d'entitats socials perquè arribi el concepte d'economia circular.

TAULA DE CONCLUSIONS ECONOMIA CIRCULAR

Crear espais facilitadors de sinergies. Exemple dels “Partneship brokers”, associació internacional (a Polònia).

“Separar” és un missatge gastat, cal crear un nou missatge. Fer una nova fórmula d’arribar a la gent, no hi ha un missatge escrit en aquesta línia. Posar exemples de coses que es fan.

Les empreses han de transformar la seva forma de fer negoci, hi ha coses a fer per respondre als reptes actuals, amb fites concretes temporals 2030-2050

Ajuts d’aprenentatge-servei, versus ajuts d’economia circular. Hi ha oportunitats reals de col·laborar. Les entitats no se solen presentar a aquest tipus d’ajuts d’economia circular.

Centres especials de treball, en el món de l’economia social, un espai on hi pot haver oportunitats.

Deixar les coses més en mans d’entitats de país i locals que han d’anar evolucionant.

Aliança socioambiental per l’economia circular, tindria sentit unir representants del món econòmic, amb representants del món ambiental i fer propostes a treballar dins de la mateixa estratègia.

Campanyes especialitzades, versus campanyes sociambientals, lliga amb què cal un nou missatge. Qualsevol campanya ha de tenir associada una campanya de comunicació.

Les campanyes d’informació han d’anar a càrrec d’entitats del territori, és una oportunitat per elles.

Treure etiquetes de les entitats, no “social”, ni “ambiental”, es poden mantenir solament en el cas dels sectors més professionals.

El món de l’Educació Ambiental-Comunicació Ambiental també pot actuar en el hotspot de la tardor, hauria de tenir una presència.

Caldria afegir als contractes públics uns punts que valoressin les entitats locals.

No pot sortir ningú del sistema d’ensenyament sense que conegui les conseqüències de les seves activitats. Però tampoc cal dedicar-se a buscar culpables des del camp de l’ensenyament, perquè això crearà conflictes indesitjables.

Crisi climàtica i acció a les entitats

3a jornada

CRISI CLIMÀTICA I TERCER SECTOR

Sessió 21-1-2020 Casa de l'Aigua. Barcelona.

PONENTS

Josep Enric Llebot i Rabagliati, Catedràtic de física i president del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

David Sauri, UAB-ICTA (Universitat Autònoma de Barcelona - Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals)

Anna Àvila, CREAM (Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals)

Moderador: Joan Manel Riera Vidal. Biòleg, educador ambiental i director de l'Escola de Natura del Corredor.

ASSISTENTS PÚBLIC

Lluís Pagespetit, SCEA

Bea Ramírez, SCEA

Maria del Mar Gimeno Maseda

Gaia d'Elia (Ecoserveis)

Mireia Fuertes

Àngels Sánchez

Jordi Pujol Soler (CMES)

Josep Miquel Tornero Roig

Karina Matazinhas

Laura Garcia

Miquel Comas

Josep Maria Llorach, SCEA, relator

Moderador: presentació i plantejament inicial. El govern ha fet una cimera d'acció climàtica, volent arribar al balanç de zero emissions el 2050. És possible aconseguir-ho? Què caldria fer i en quant de temps?

Josep Enric Llebot

Creu que és interessant tenir la visió utòpica. El balanç zero és també la línia de la UE, es refereix al balanç zero de la producció energètica. Ell ho veu factible, és optimista, ja que ens hi va la pervivència com a país. En canvi, en l'àmbit mundial ho veu impossible.

Anna Àvila

És llençar pilotes fora si pensem que els boscos podran absorbir tot el CO₂ que es generi. Està clar que els boscos estan creixent, hi ha un "reverdiment" de la biosfera. Però després això es converteix en fusta, hi ha incendis i torna a l'atmosfera.

Creu més en la bioenginyeria per fer aquest procés de captació de CO₂, que és una línia en la qual s'està investigant.

Moderador: S'esmenta el programa ACCUA del CREAF, en el que es posava de manifest que en 70 anys els boscos es convertiran en emissors, més que en captadors de CO₂ (<http://www.creaf.cat/ca/adaptations-climate-change-water-use>)

Anna Àvila

És necessari fer gestió del bosc, reduint el nombre de peus, per tal que la resta creixi millor.

David Saurí

Actualment només es proposen solucions de mercat i tecnològiques. Es compren finques i drets de compensació que només serveixen per guanyar una mica de temps. La base és que s'han de reformular moltes coses de tipus estructural, que costaran molt i implicaran sacrificis. El problema de veritat no s'està abordant.

Moderador: quines són les prioritats actuals?

Anna Àvila

Porta una presentació en *Powerpoint*, de la que comenta les primeres gràfiques en la que es veu el dramatisme de la situació, no es pot anar tirant la pilota sempre endavant, sense abordar-lo d'una vegada. Fa esment en la fórmula que apareix de $E=R \times U$.

En la que E és emergència, R és risc i la U és urgència. La situació actual és d'emergència, perquè tant el risc, com la urgència són alts.

Mirant les gràfiques es veu que simplement hi va haver una baixada al voltant del 2008 a causa de la crisi econòmica, que ara ja s'està recuperant.

També adverteix que els ecosistemes de tipus mediterrani patiran més que la resta del món.

David Saurí

Adverteix que davant les diferents opcions de futur que s'esmenten, sempre es solen acomplir els pitjors escenaris. Per ex. pel que fa a la desfeta del gel amb relació als sòls gelats del permafrost, els resultats ja estan sent molt greus. Esmenta els informes del canvi climàtic a Catalunya i els estudis del catedràtic Agustí Sanchez Arcilla.

Amb això es referma que en què el resultat serà desigual i no tothom patirà igual. A Barcelona hi ha perill de pèrdua costenera, per exemple de la Barceloneta.

Josep Enric Llebot

Parla de quan estava al govern els problemes que tenia amb els promotors a la zona de Riumar al Delta de l'Ebre, sempre discutia amb ells respecte als límits d'edificació per raons de seguretat. Amb el que està passant actualment amb el temporal Glòria el discurs serà completament diferent.

Pensa que un dels temes per al qual podem atreure la gent cap aquest discurs ambiental, és el de la salut, ja que les persones hi són més sensibles. En general els impactes del canvi climàtic a les persones els relativitzen molt, ja que són diferents per tothom. Per exemple, a Rússia el canvi climàtic el veuen com una cosa positiva.

S'ha de treballar per a fer un canvi de model. Posa d'exemple el tema de la mobilitat a Barcelona, en el que el canvi climàtic s'ha convertit en el motor de canvi.

Respecte al cotxe elèctric pensa que hi ha temes encara no resolts. A la Xina, per exemple, està triomfant, però això implica que repetirem els mateixos esquemes i que el que no es toca és el model de mobilitat.

Moderador: Quines coses passaran en el futur? Quines seran les vulnerabilitats més clares?

Es fa una llista:

- Migracions humanes.
- Minva de la disponibilitat de l'aigua
- Minva de la mobilitat.
- Problemes amb les infraestructures.
- Pèrdua de biodiversitat.
- Pèrdua de boscos.
- Pèrdua de productivitat.

David Saurí

Considera que les migracions humanes són ara per ara el problema més gran. L'IPCC ja l'avalua actualment en 200 milions a l'any. Hi ha llocs on ja ho estan patint, el que passa que molts migrants no arriben a Europa.

El sud d'EEUU té un problema d'aridesa que se soluciona amb tecnologia, si es disposa d'aquesta, es podrà viure en climes molt extrems. Per exemple el sud d'Almeria on disposen de sistemes de dessalar aigua, units a sistemes de rec eficients.

Josep Enric Llebot

Les variables són més de models socials que de medi físic.

Anna Àvila

Exemple dels incendis d'Austràlia. Estan estudiant fer agricultura sobre substrats artificials, per aconseguir més eficiència, millor ús de l'aigua i dels nutrients.

La societat no va mai endarrere, se segueix endavant, encara que de formes diferents.

David Saurí

Un tema important és el de la producció d'aliments. Probablement haurem de canviar d'hàbits, introduir la proteïna animal d'insectes.

Cal tenir en compte que el malbaratament d'aliments, es calcula que representa 1/4 del total al món.

Està apareixent la *moda* del veganisme, que cal valorar fins a quin punt és interessant. El que està clar és que s'haurà de reduir el consum de carn, ja que no és sostenible el nivell actual. A mesura que les societats van augmentant el seu nivell de vida, van passant al consum dels països industrialitzats.

Públic. Jordi Pujol, CMES Col·lectiu per a un nou Model Energètic i social Sostenible

Considera que cal un canvi cultural més enllà d'un canvi de model econòmic. Explica que ells disposen de materials didàctics i que fan xerrades a escoles (per alumnes i professorat). I considera que no es parla prou de la transició energètica als mitjans de comunicació.

Hi hauria d'haver un pacte social rural-urbà, per redistribuir l'energia. Estem en una situació d'emergència i no hi ha ni neguit polític, ni social.

Anna Àvila

Des del CREAM si que estan apostant per un missatge públic que pugui arribar a tothom. A través de la investigadora Anna Ramon, i altres companys del CREAM, es participa en programes de televisió i radio i es divulga tot el que es pot dels estudis científics que s'estan duent a terme.

A Itàlia s'ha posat una assignatura de canvi climàtic. Aquí, això no es veu. Segons comenta JMR, a part del programa Escoles Verdes no hi ha demanda de formació ambiental per part del professorat.

S'han de fer ciutadans conscients de la seva petjada de carboni.

Josep Enric Llebot

En aquest últim punt, comenta que és molt complicat, perquè el carboni el ciutadà no el veu. Explica una experiència, que era que cada ciutadà tingués una targeta de crèdit, però en aquest cas de crèdit de carboni (referent sobretot a la mobilitat). És una proposta que no va prosperar, però que hauria estat una manera de visibilitzar aquest problema.

David Saurí

La millora tecnològica ha fet que la nostra societat sigui més eficient que l'anterior, estem gastant menys, simplement per aquest motiu. Però cal seguir fent EA a les empreses i a l'administració.

Hi ha coses que ja haurien de ser definides per part de les administracions, encara que el ciutadà hi pugui col·laborar, no és l'únic responsable. En el cas de l'aigua, la sequera de 2008, va fer que el consum d'aigua a Barcelona tingués una reducció del 22%. El focus ha de passar a altres actors que ara no hi entren.

S'aporta des del públic que hi ha costos que no es paguen al preu real, com els viatges en avió, pel que cal internalitzar els costos reals ambiental de productes i serveis.

Moderador: Cal caminar cap a l'austeritat?

David Saurí

Tenim moltes societats poc desenvolupades, per tant potser els països rics haurien de gastar menys, per tal que els països pobres puguin gastar més.

Des del públic es valoren les accions de la població i la polèmica que ha generat l'emergència climàtica. Per exemple s'ha obligat a una part de la població a canviar el cotxe, però d'on sortirà l'energia del cotxe elèctric? No sembla que s'aportin solucions reals, potser primer s'haurien d'eliminar els excessos.

Moderador: hi ha mesures concretes adaptatives?

Josep Enric Llebot

L'aspecte financer és un de clar per a fer. Potenciar també la recerca, que serà clau en temes d'adaptació. Un exemple és una empresa "cafeteries" que cerca una forma més eficient de produir café a altres indrets i latituds.

David Saurí

Aporta un altre exemple que és el de la implantació de vinyes als Pirineus per tenir avantatge competitiu.

Afegeix que no s'incorporen les polítiques adaptatives perquè actualment tenen uns costos molt alts, i com que el futur no es coneix, s'estalvien.

Josep Enric Llebot

Fa la broma de dir que el president de la futura Generalitat haurà de ser un ambientòleg. Quan es va posar la Llei de canvi climàtic a Catalunya es va trobar amb moltes resistències, sobretot provinents de les àrees d'energia i d'agricultura.

La idea és que ha de ser una visió global del govern, i ara hi ha conflicte entre els diferents departaments.

David Saurí

En el fòrum de Davos hi ha anat la Greta a parlar, dient als mandataris que s'han d'escoltar els científics de IPCC. Per ell és positiu que la joventut hagi agafat aquesta significació i que una persona com la Greta tingui aquesta visibilitat i hagi esperonat l'activisme ambiental de la gent jove.

També hi ha les solucions tecnocràtiques o tecnològiques.

Gràcies a l'EA s'han aconseguit moltes coses, però ha d'anar a coses més generals, com el model alimentari o la mobilitat. S'han de poder mesurar el resultat de les accions.

Anna Àvila

Pla del clima, un aspecte seria la proposta de reverdir els terrats i terrasses.

No s'ha d'oblidar que ens enfrontem a grans *lobbies* amb molt de poder i que costen molt de canviar.

Josep Enric Llebot

El transport de mercaderies encara es fa majoritàriament per carretera, eix AP7/B-30, el model de transport d'aquesta manera no és eficient ni sostenible.

CONCLUSIONS DE LA TAULA DE CANVI CLIMÀTIC

La situació actual és d'emergència, perquè tant el risc, com la urgència són alts. $E=R \times U$

Reverdir el paisatge està bé, però els boscos no podran absorbir tot el CO₂ que es generi. A la llarga s'haurà d'optar, a més, per solucions biotecnològiques.

Per tal que els boscos tinguin la màxima eficiència, cal fer una gestió sostenible d'aquests. I, per altra banda, potenciar també la recerca en temes d'adaptació al canvi. També incrementar el verd dins les ciutats, pensar en espais com terrasses d'edificis.

En la lluita contra el CC, la base és que s'han de reformular moltes coses de tipus estructural, que costaran molt i implicaran sacrificis. El problema de veritat no s'està abordant.

Els ecosistemes de tipus mediterrani patiran més que la resta del món.

Un dels problemes de la lluita contra el CC és que afecta de forma molt diferent, diferents poblacions, i per això no hi ha un consens comú.

Una de les formes de conscienciar les persones davant del CC és el de la salut, ja que les persones hi són més sensibles.

Dins dels problemes que ens porta aquest canvi, el de les migracions humanes són ara per ara el més gran, perquè ja ens hi estem trobant.

En moltes parts del planeta, que disposen de tecnologia i d'energia per aplicar-la, poden viure en climes molt extrems.

Un tema important és el de la producció d'aliments. Probablement haurem de canviar d'hàbits, introduir la proteïna animal d'insectes, reduir el consum de carn i sobretot disminuir molt el malbaratament d'aliments.

Es constata que cal un canvi cultural més enllà d'un canvi de model econòmic, perquè sinó estem repetint el mateix model que ens porta al desastre. P.e. cotxes elèctrics, en lloc de canviar el model de mobilitat.

S'ha de poder fer arribar el missatge real dels científics al públic, els ciutadans han de ser conscients de la seva petjada de carboni. Cal internalitzar els costos reals dels productes i serveis.

La lluita contra el CC ha de ser una visió global del govern, no solament d'un determinat Departament.

